

Міністерство освіти і науки України
Бердянський державний педагогічний університет
Рівненський державний гуманітарний університет
Маріупольський державний університет
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Національний університет водного господарства та природокористування
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана
Хмельницького

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

«ТРАЄКТОРІЯ РОЗВИТКУ ЖИТТЄВИХ ПЕРСПЕКТИВ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ»

30 листопада 2021 року

Розроблена нами програма є варіативною та може бути використана викладачами, керівниками практик та кураторами академічних груп у вишах; на курсах підвищення кваліфікації вчителів, тьюторів, керівників закладів загальної середньої освіти. Зміст розробленої програми може стати у нагоді й батькам, що виховують дитину з особливими освітніми потребами; а також тим батькам, чії діти навчаються в інклюзивних класах та мають взаємодію з однолітками даної категорії.

Список використаних джерел

1. Засенко В. Інклюзивна освіта: стан і перспективи розвитку в Україні Київ : ФОП Придатченко П.М. 2007. С. 22.
2. Колупасва А.А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: монографія Київ : СаммітКнига, 2009. 272 с.

ФЕДОРИК Вікторія,
асистентка кафедри психології
Бердянського державного
педагогічного університету

ТОЛЕРАНТНІСТЬ ДО НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄВОЇ ПЕРСПЕКТИВИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Стрімкі зміни сьогодення приводять людину до відчуття невизначеності майже кожного дня. Перебуваючи в постійному очікуванні чогось невідомого зростає тривога, страх, невпевненість, стає все складніше усвідомлювати особистісні цілі та будувати життєву перспективу. Тому, сформована толерантність до невизначеності в процесі фахової підготовки здобувачів освіти є не просто важливою, а необхідною складовою.

Адже, як зазначає Гусєв А.І. для толерантної до невизначеності особистості характерними є: потяг до невизначених ситуацій; почуття комфорту у момент перебування у невизначеній ситуації; сприймання невизначених ситуацій як бажаних; здатність розмірковувати над проблемою, навіть якщо є невідомими усі фактори та можливі наслідки прийняття рішення; здатність приймати конфлікт та напруження, що виникають у невизначених ситуаціях; здатність приймати невідоме; здатність сприймати нові, незнайомі та ризиковані ситуації як стимулюючі; готовність пристосуватися до невизначеної ситуації чи ідеї [1, с. 23].

Для інтолерантної особистості є: сприйняття невизначеної ситуації як джерела загрози; тенденція до винесення полярних суджень по типу «чорне-біле»; нездатність до мислення у категоріях ймовірностей та намагання уникати

непрозорого та неконкретного; схильність реагувати занепокоєнням на незрозумілі ситуації; потреба у категоризації; неможливість припустити наявність позитивних та негативних характеристик всередині одного об'єкта; дихотомічність сприймання; нездатність сприймати суперечливі, та такі, що швидко змінюються стимули; пошук безпеки та намагання уникнути невизначеності; надання переваги знайомому, відторгнення усього незвичного [1, с. 24].

Метою нашого дослідження було визначити рівень толерантності та інтолерантності до невизначеності у здобувачів вищої освіти різних курсів, а також прослідкувати динаміку змін даних показників між першим, другим, третім та четвертим курсами. Базою дослідження був Бердянський державний педагогічний університет. Вибірку склали 105 здобувачів вищої освіти зі спеціальностей 013 «Початкова освіта», 053 «Психологія», «Середня освіта (англійська мова і література)», «Філологія (германські мови та літератури)». З них 1 курс склали 28 респондентів, 2 курс – 25, 3 курс – 27, 4 курс – 25.

Дослідження рівня толерантності та інтолерантності до невизначеності за допомогою Нового опитувальника толерантності до невизначеності (НТН) показало наступні результати. Так на першому курсі з 28 респондентів високий рівень толерантності до невизначеності мають 7 здобувачів освіти (25%), середній – 15 (54%), низький – 6 (21%). Інтолерантність на середньому рівні прослідковується в 11 першокурсників (39%), на високому – у 17 (61%).

Результати 25 другокурсників наступні: толерантність до невизначеності (високий рівень – 5 здобувачів освіти (20%), середній – 13 (52%), низький – 7 (28%)); інтолерантність (високий рівень – 12 (48%), середній – 13 (52%), низького рівня не виявлено).

Третій та четвертий курси не мають низького рівня сформованості за жодним із діагностуючих показників, стосовно середнього та високого прослідковуються незначні розбіжності. На третьому курсі з 27 студентів високий рівень толерантності мають 6 учасників опитування (22%), середній – 21 (78%). Інтолерантність на високому рівні у 13 третьокурсників (48%), середній – 14 (52%). У 25 четвертокурсників отримано наступні результати: толерантність до невизначеності (високий рівень – 9 (36%), середній – 16 (64%)); інтолерантність (високий рівень – 15 (60%), середній – 10 (40%)).

Аналізуючи результати отримані по кожному курсу вдалося констатувати той факт, що динаміка змін рівня сформованості толерантності до невизначеності та інтолерантності з першого по четвертий курс є незначною (див. рис. 1,2).

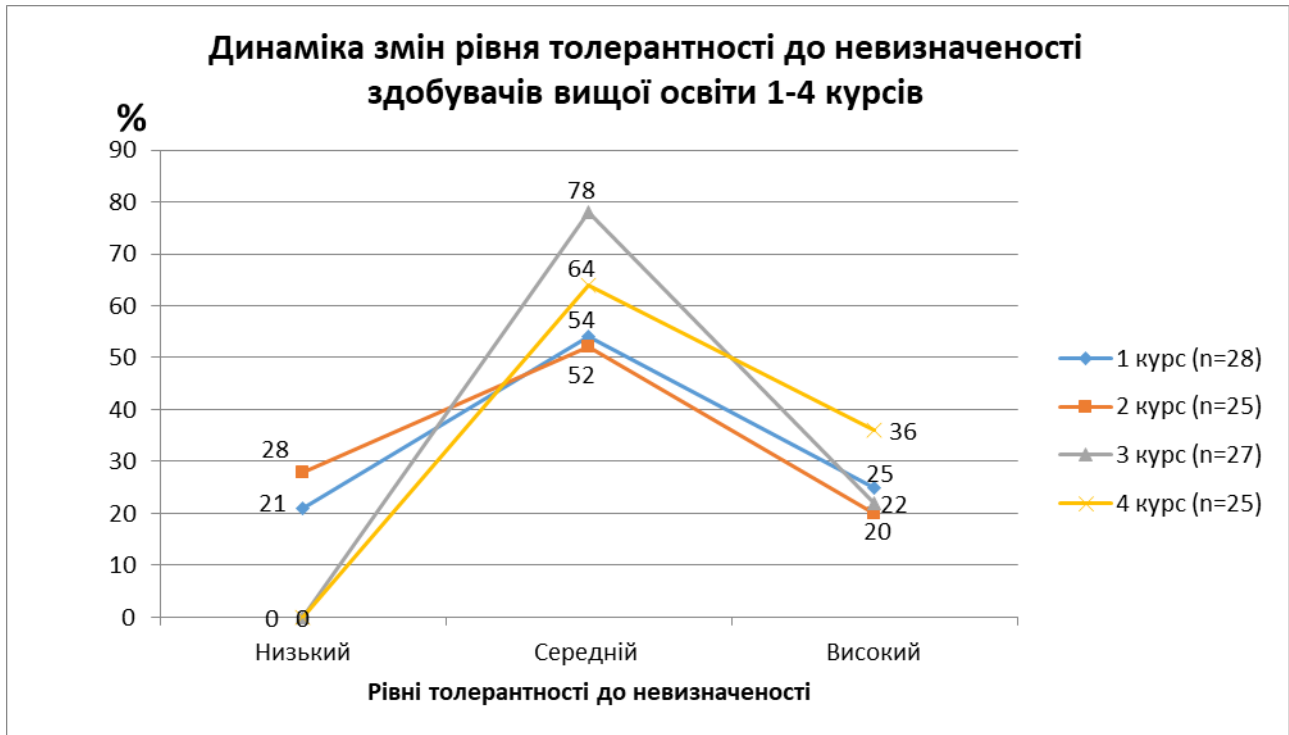

Рис. 1. Динаміка змін рівнів толерантності до невизначеності здобувачів вищої освіти 1-4 курсів (n=105)

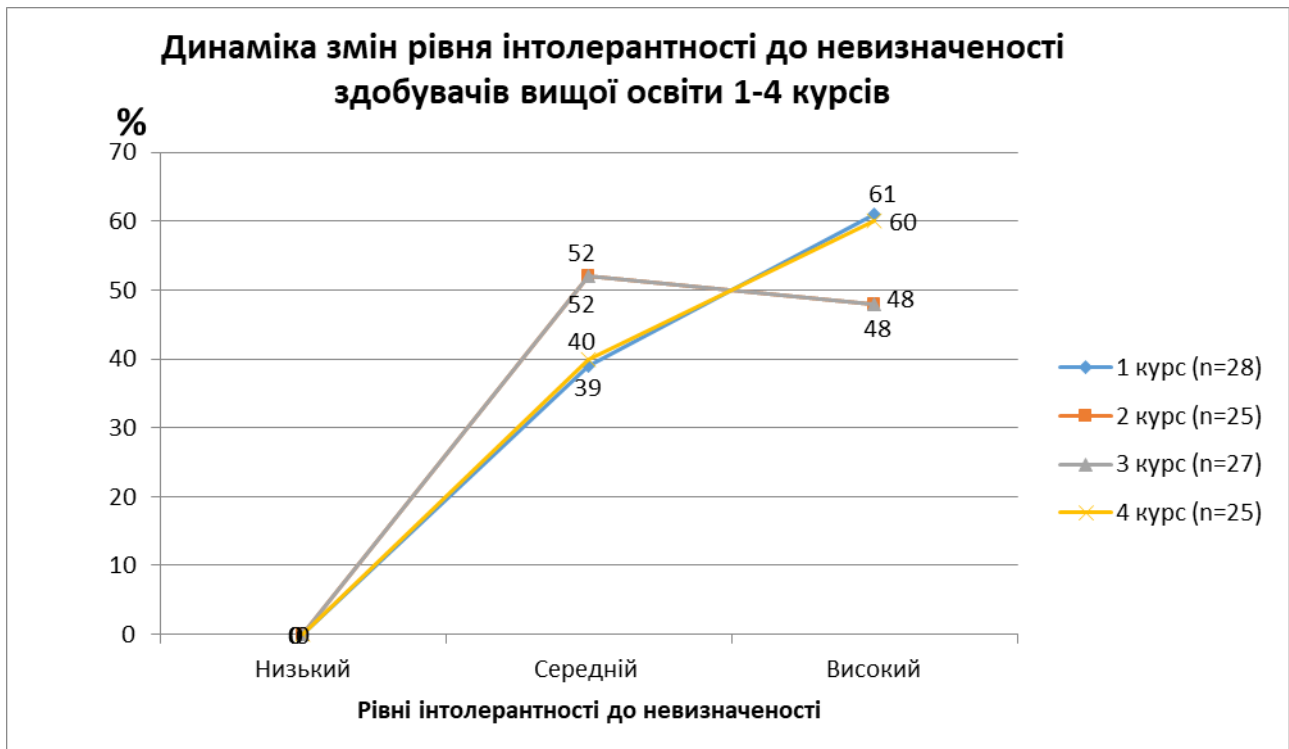

Рис. 2. Динаміка змін рівнів інтолерантності до невизначеності здобувачів вищої освіти 1-4 курсів (n=105)

Отже, показники діаграм свідчать про те, що здобувачам вищої освіти як першого так і четвертого курсів складно пристосовуватися до змін, проявляти новизну та оригінальність, шукати шляхи виходу із складних ситуацій. Їм

притаманне прагнення до ясності, упорядкованості у всьому та неприйняття невизначеності.

Таким чином, опираючись на результати проведеного дослідження вбачаємо необхідність розробки та впровадження в процес фахової підготовки корекційно-розвивальних заходів спрямованих на підвищення рівня толерантності до невизначеності та зниження інтолерантності у здобувачів вищої освіти, що максимально вплине на формування їх життєвої перспективи.

Список використаних джерел

1. Гусєв А. І. Толерантність до невизначеності як чинник розвитку ідентичності особистості : дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук : спец. 19.00.01 «Загальна психологія, історія психології». Київ, 2009. 199 с.

ФРОЛОВА Ольга,
кандидатка психологічних наук,
доцентка кафедри психології
Бердянського державного
педагогічного університету

РОЗВИТОК «SOFT SKILLS» СТУДЕНТАМИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ПІДПРИЄМНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ»

У вітчизняному дискурсі, пов'язаному з вищою освітою та сучасними вимогами ринку праці все частіше постає питання розвитку важливих особистісних компетенцій (soft skills) студентів. Разом ти постає питання, які з них сьогодні є найбільш затребуваними з боку роботодавців, і як трансформувати освітні програми, щоб їх здобуття стало реальним.

Питанням розвитку «soft skills», як важливої складової конкурентоспроможності фахівця з Л. Іванова, О. Скорнякова [1], Н. Длугунович [2], К. Коваль [3], Ц. Скаффіді (C. Scaffidi) [4].

У професійному середовищі прийнято виділяти 2 типи навичок, необхідних сучасному підприємцю: «**hard skills**» («тверді» навички) – професійні, технічні навички, які можна наочно продемонструвати. Наприклад, знання бізнес-процесів, законодавства, маркетингу, брендингу та «**soft skills**» («гнучкі» або «м'які» навички) – навички, прояв яких складно відстежити, перевірити і наочно продемонструвати.

Серед «soft skills» актуальних для реалізації підприємницької діяльності важливо виділити наступні навички:

1. Особиста ефективність яка включає в себе:

- ✓ здатність визначати мету та досягати поставленої цілі;